ՅԱՄԱՆԱԿԱԿԻՑ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 2,880 — Կ. ՊՈԼԻՍ. 1906, ՓԵՏՐՈՒԱՐ 25 — 10 ՄԱՐՏ — 14 ՄՈՒՀԱՐՐԷՄ, 1324 — 25 ՇՈՒՊԱՏ 1321 — ՇԱԲԱԹ

ՅՕՒԶԱՆԹՅՕՒՆ

ՅՈՒԶԱՆԹ ՔԻՉԵԱՆ

Բիւզանդիոն

ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ — ՀԱՅԱԹԵՐԹ ԱՄԵՆՕՐԵԱՅ — ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ԳԻՏԱԿԱՆ

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ԲԻՒԶԱՆԴ ՔԷՉԵԱՆ

PUZANTION
Journal Arménien Quotidien,
Politique, Financier et Littéraire
Directeur - Propriétaire
PUZANT KÉTCHIAN
Bab-Ali Djaddési, № 23-25
CONSTANTINOPLE

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

Մեծ Պահոց Երեսկոյթներ

Գ. — ՀԻՆ ՀԱՒԱՏՔՆ ՈՒ ՀԻՆ ԼԵԶՈՒՆ

Հին Կտակարանին մէջ գրուած ամէն պատմութիւններուն հետ չենք ծանօթ։ Հին Կտակարանին մէջ մտնող գիրքերուն մէկ մասը միայն կը գտնուի հին Եբրայեցիներուն ձեռքը։ Ասոնք ալ ամբողջական չեն։ Ասոնց մէջ կան պակսած տեղեր, որոնք կորսուած են։ Ասոնց մէջ կան գրուածներ, որոնք ուրիշ գիրքերու մէջ կը գտնուին։ Ասոնց մէջ կան գրուածներ, որոնք ուրիշ գիրքերու մէջ կը գտնուին։ Ասոնց մէջ կան գրուածներ, որոնք ուրիշ գիրքերու մէջ կը գտնուին։

Ս. Բարձրէն Ծ. Վ. վճռած է որ ժողովուրդն եկեղեցիի մէջ Գրքերէն գոնէ ամբողջ լեզուս լսած չըլլալով՝ ակնկալ վարժարար ամբողջ է Գրացարը, կամ ընդհանրէն կ'ըսուի ընթերցումներուն իմաստը կ'ըմբռնինք որ այս դիտողութիւնն ճիշդ կրնայ ըլլալ Ս. Պատարագին մէկ երգերուն, ազօթքներուն ու Աւետարանին համար, որոնց ալ իմաստասիրական հրատարակած կայ առձեռն Ազօթգրքերուն մէջ։ Ս. Պատարագն ունի հասկնալի է քան մեր ժամկարգութեան մնացեալ մասերը, և այս ալ պահած մ'է որ Ս. Պատարագն ունի «ժողովրդական» է, այսինքն՝ ունի բազմութիւն կ'ըսէ ի բերան։ Բայց Հին կտակարանի, Մարգարէաբանութեան, Առաքելոց Թուղթերու և Հայրապետաց երկար ընթերցումներ ժամերգութեան մէջ կ'ըսուին ի բերան։ Բայց մենք կ'ուզենք որ ամէն ինչ կարդացուի, և ինքնին ալ խորել կ'ըլլար կարծել թէ մարկ ընդհանրին ալ բանին կամ դասէն ընթերցողներն իրենք բան մը կը հասկնան։ Արտասանութիւնն երկնցնելու միայն կ'ծառայեն, և չարամիտներ կ'ըսեն թէ արտասանութեանց երկարաձգութիւնը պատճառ է որ ընթերցուածը միայն ունի։ Ս. Պատարագէն ոչնչ «գիւղերին» և առաւօտեան ժամերգութեանց մէջ օրըստ կարգի Շարականներ կան և օրաստուածային ազօթքներ, բայց այսօր չատեր կ'բացակայեն նոյն պատերուն, գիտնալով որ հազիւ և մաքի այս գերեզմանոց համաձայնութեան անժամ կան անվերջ կարդացուածք։ Այսօրուան ժողովուրդն հիներու ոգևոն համբերութիւնը չունի ժամերով եկեղեցի մնալու։ Եւ մինչ Հիները կ'գոնեմալի իրենց չիմացած անգամ մաքի ընելով, այսօրուան սիրտերն ուելի նեղ են, և չհասկցած խօսքերու ժամերով ունկնդիր չեն ըլլար։ Կարդացածներուն, երգուածներուն միօրինակ մեղանչն է միայն որ կ'զբաղեցնէ մեր մտքը, գլուխով, աստուածելով, օրօրելով զոյն ինչպէս յաճախ կրկնուած յանկերգը կ'քնացնէ աղջուն, կամ օրպէս հոգնացած մը կամ չզաղացքի մը միակերպ կռնչիւնը, իր հասկնալի չունով, ամրան զով առաւօտներուն, գեղի ման մէջ, ա'յնքան հնչուն կուգայ մեր ականջին Թրմած ուղեղին, և արդեօք անդ քանը քանիլ կատարելու Անվերջանալի միապաղաղ ընթերցուածները մեր հոգևոյ կիրքին նմանօրինակ մղձաւջին մը,—կէս մը թմրութենէ, կէս մ'ալ համակերպութենէ կազմուած, զոր չենք կրնար չիսթել խնդրելու, ուշադիր, բանիմաց ունկնդրութեան հետ։ Մինչեւ իսկ եթէ ալխարհաբար ըլլային, առանձին խնդիր էր անոնց հասկնալիութիւնը լոկ ունկնդրութեամբ, մանաւանդ Մարգարէաբանութեանց, Գողտի Թուղթերուն, Յայտնութեան Գրքին, ևն., որք բարձր ոճ մ'ունին, և բարձրագոյն խորհուրդ մը կ'բովանդակեն։ Որչափ նաւագ է ուրեմն մտաւոր չհասնելիքը, երբ լեզուն ալ նիւթին չափ խորին է, ու առնդնաւոր, և անհասկնալի՝ ծից ժայռերու վերելքին նման։ Ինքզինքնիս կ'խաբենք եթէ կարծենք թէ մեր ժողովրդեան ս'և է ման ու հասնածն ասելի կրնաւոր է քան այսօրուն ժողովրդեան գլխ փոքր ի շատ կրնայ հասկնալի եր

Ա. Ալազոնյանի անվան պատմության թանգարանի տնօրեն Ռ. Ա. Մելիքյանի հետ։

—Ինչպե՞ս է ստեղծվել թանգարանը։

**—Թանգարանի հիմքը դրվել է 1921 թ

8 ԱՐԻՒ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԻՒՆ

Ո ԵՒ Ի
ԿԱՐԱՍԱՆԱՅԻՆ

ԱՌԱՋԱՒՈՐ
ԿԻՆՈՒՄԻ ԿԱՐՄԻՆ
ԻՒՐ ՁԱՓՈՎ ՎԻՊԱՍ
ԱՐԱՐՈՒՄ ԵՒ ՏՊԱԳՐՈՒՄ ՀԱՄԱՐՈՎ

ՏԱՂԱՆԴ, ՊՈՒԴԱՊԵՍՏ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՎԱՐ ՀԱՅԿԱՁՈՐ ՏԱՂԱՆԴ
"ԱՍՏՂԻԿ ՀԱՅԱՍՏԱՆ"
399 ՊՐՈՒՆՏԱՅԻՆ ՏԱՊԱՐԱՆ
71 ԲՈՒԼՎԱՐԱՑԱՆ 71

120–109

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԱՆՈՒՆ

ԼՈՒՍԱՒՈՐՈՒԱԾ ԳՐԱԲԱՐԱԿԱՆ ԹԱՍ 8

ԱՐՄԵՆ Ա. ՈՍԿԱՆՅԱՆ

ԱՐՄԱՒԻՐ, Ք. ՍԱՐՈՅԵԱՆ 7.—Լոյսը Ծրերուն. Ժո-
ղովրդական երգեր. Ա. Ա. Ա

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀՈՒՅԶ

ԱՄՍԱԹԵՐԹ ԳՐԱԿԱՆ ԵՎ ՀԱՍԱՐԱԿԱԿԱՆ ՀԱՆԴԵՍ

ՀԱՍՏԱՏՎԱԾ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՄԱՐՏԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹՅԱՆ ԿՈՂՄԻՑ

Հրատարակվում է 1906 թվականի հունվարից

Տարեկան բաժանորդագին՝ Ռուսաստանի համար 4 ռուբլի, արտասահմանի համար 5 ռուբլի

Խմբագրության և գրասենյակի հասցեն՝ Տփղիս, Ավլաբարի փողոց, Ղազարյանների տուն

Խմբագրատեղին՝ Ս. Ղազարյանց

Տպագրվում է Տփղիսի Ազգային տպարանում

Տփղիս, 31 Օգոստոս, 1906

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀՈՒՅԶ

ԱՄՍԱԹԵՐԹ ԳՐԱԿԱՆ ԵՎ ՀԱՍԱՐԱԿԱԿԱՆ ՀԱՆԴԵՍ

ՀԱՍՏԱՏՎԱԾ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՄԱՐՏԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹՅԱՆ ԿՈՂՄԻՑ

Հրատարակվում է 1906 թվականի հունվարից

Տարեկան բաժանորդագին՝ Ռուսաստանի համար 4 ռուբլի, արտասահմանի համար 5 ռուբլի

Խմբագրության և գրասենյակի հասցեն՝ Տփղիս, Ավլաբարի փողոց, Ղազարյանների տուն

Խմբագրատեղին՝ Ս. Ղազարյանց

Տպագրվում է Տփղիսի Ազգային տպարանում

Տփղիս, 31 Օգոստոս, 1906

Ներածական տող. — Ս. Ղազարյանց. Ազգային ուժերի կազմակերպման մասին. — Ա. Ղ